

LBRIS

We know
books

Cynthia Orszag

Soare de iarnă

Editura Ink Story
Pucioasa, 2024

Capitolul 1

Complexul aparținea Institutului de Cercetare în Chimie. Era enorm, parcă prea mare pentru un orașel cu doar cincizeci de mii de locuitori, însă i se spusese că era o mândrie a Uniunii Sovietice, nu atât datorită clădirilor care-l compuneau, cât mai degrabă a orașului construit în jur. Noghinsk, situat pe malurile râului Oka, avea o istorie mai veche decât complexul, însă abia după apariția acestuia, orașelul fusese pus în valoare. Se construiseră blocuri de câte nouă și șaisprezece etaje, se amenajaseră parcuri, locuri de joacă pentru copii, două cafenele și un restaurant. În fiecare săptămână aproape, la Palatul Culturii avea loc o nuntă. În oraș exista și un cinematograf, iar de curând se deschise chiar și o piscină acoperită, lucru care pe Tatiana o surprinse într-un mod plăcut. „Conducerea vrea să aducă aici oameni tineri, iar tinerii trebuie să fie atrași cu ceva. Cel mai apropiat oraș e Kolomna, iar în jurul Noghinskului nu se află decât sate îmbătrânite”, îi explicase Svetlana, colega ei.

Era a doua zi de muncă, iar Tatiana păși ușor timid în cantină. Dacă holurile și coridoarele pe care le traversase ca să ajungă până acolo miroseau puternic a chimicale, odată ce închise ușa dublă în spatele ei, fu lovită de miros de varză călită. Își adunase părul creț și blond în creștetul capului, fixându-l apoi cu un set de agrafe negre, la cererea bucătăresei, iar peste rochia ei de stofă îmbrăcase un halat alb, ce-i ajungea până la genunchi.

Nu era nimeni în sala de mese la ora aceea. Tatiana se străduia să nu caște.

— Unde locuiești? o întrebă Svetlana, ghidând-o spre bucătărie. La căminul complexului?

— Da, răspunse distrată.

Ochii i se plimbau în toate părțile.

Observă că era cea mai tânără de acolo. Svetlana putea să aibă undeva la cincizeci de ani și cealaltă bucătăreasă tot pe acolo. Ea fusese angajată doar ca ajutor, iar treaba ei era să pregătească alimentele, să curețe legumele, cartofii și să felieze carnea în rarele ocazii când apărea în meniu. Erau multe femei care mișunau de colo-colo, toate îmbrăcate ca ea, în halate albe, cu plase pentru păr pe cap. Observă că era însă singura machiată. Mereu își ruja buzele cu o nuanță cărămizie și își contura ochii albaștri cu tuș.

După ce făcuse cunoștință cu toate, strângând mâna fiecăreia în parte, fără a reține un singur nume, fu luată deoparte de Svetlana, care coborî tonul semnificativ.

— Sunt câteva reguli pe care trebuie să le respecti, Tanecika. În afară de astea evidente, cu părul prins și plasă. Ai grijă ce vorbești. Foarte puține lucruri se tolerează aici. Există în complex un departament care se ocupă de securitate și siguranță — făcu o pauză în care fu parcă tentată să-și dea ochii peste cap — mă rog, așa se numesc. Ai mare grijă cu ei. Nu prea se plimbă pe aici, norocul nostru, stau mai mult în C, dar mai vin... la prânz mai vin. Stau cu ochii pe toată lumea și absolut orice spui în fața lor poate fi interpretat în zeci de feluri.

— Ah, kaghebiști.

— Normal.

— Dar de ce să-mi fie teamă? N-am nimic de ascuns.

— Nimeni nu are. Îți spun doar să ai grijă.

Svetlana își arcui apoi sprâncenele și Tania privi în direcția a ceea ce îi atrăsese colegei sale atenția.

— Ah, uite-o. Vera Ivanovna. E una dintre ei.

Femeia care pășea atât de hotărât în direcția lor părea să aibă undeva la treizeci și ceva de ani. Purta o fustă neagră care se legăna ritmic și aproape că-i ajungea la glezne, acolo unde ținuta sumbră era completată cu o pereche de cizme joase, cu toc gros. Avea un păr blond, împletit într-o coroaniță. La prima vedere, părea cu adevărat inofensivă, ba chiar simpatică și frumoasă. Însă pe măsură ce se apropia, sclipirea cumva malițioasă din ochi și surâsul arogant, abia perceptibil într-un colț al gurii, îi trădau natura. Saluta pe toată lumea în stânga și în dreapta dezvelindu-și dinții, iar într-un final se opri în dreptul lor.

— Svetlana Arkadievna, i se adresă cu o neutralitate binevoitoare, ignorând-o pe Tania. Fetița mea va pleca azi mai devreme de la grădiniță și nu va mânca. Vreau să te rog ca înainte să pui lapte în cartofi, să-i pui și ei o porție mică de tot într-un bol separat. Voi plăti la prânz, bine?

„Lapte în cartofi” gândi Tania. Acolo nu se înmuiau cu apă?

— Sigur, răspunse Svetlana, întorcându-i surâsul.

— Mulțumesc frumos, apreciez. Ne vedem la prânz.

— Are accent de sud, zise Tania când rămaseră doar ele două.

— E ucraineană.

— Dar mă gândeam... Cum de-mi spui toate astea? Nu ți-e frică?

— De ce mi-ar fi? N-am zis nimic de rău la urma urmei, iar cel mai important: mă pensionează în foarte

scurt timp.

Câteva minute mai târziu, în timp ce curăța cartofii, așezată pe un scăunel jos, se gândi la cât de multă siguranță de sine emanase Vera în timp ce traversa cantina, parcă mușcând din distanța până la ele. Pășea hotărâtă, cu umerii drepti și bărbia ușor ridicată, ca și cum lumea ar fi fost a ei. Fără să vrea, începu să se compare cu ea, întrebându-se de ce nu putea să fie la fel. Vera era mai mare, cu siguranță, dar nu era ca și cum după cincisprezece ani, când avea să ajungă la vârsta ei, se va putea bucura de același respect. Vera avea o carieră și o poziție. De aceea conta, de aceea era respectată, de aceea era importantă. Privi descurajată în cazanul cu cartofi și oftă, ieșind din imaginar.

La orele prânzului, cantina se animă. Răsunau întruna clinchetele farfuriilor, râsetele angajaților și sunetele metalice și ascuțite ale furculițelor căzute pe podea. Toți se plimbau dintr-o parte în alta, schimbau locurile la mese și comentau asupra mâncării aburinde din farfurii. Se uita la haosul acela organizat și simțea că ceva în interiorul ei nu era bine, dar nu știa ce. Ar fi trebuit să se bucure. Venise într-un loc în care va fi în sfârșit în siguranță. Complexul era plin de oameni de știință educați și care nu puteau de la o poștă. Asta își dorise. Și totuși îi venea să plângă.

O zări pe Vera. De data asta era însoțită de alți trei oameni, pe care Tania încă nu-i cunoscuse și nici nu era nerăbdătoare s-o facă. Profită că nimeni nu părea s-o bage în seamă și ieși aproape în fugă din sala de mese. Căută din priviri baia și când o zări, se repezi spre ușă, fiind la un pas să se izbească de un bărbat care-i ieșise în cale. Nu era nimeni acolo. Era doar ea și mirosul de urină, amestecat cu ceva parfum dulceag. Își acoperi fața cu palmele și începu să plângă cu sughițuri.

Când ajunsese la cămin, câteva ore mai târziu, se aruncă direct în pat și strânse la piept jucăria de pluș. Se uita în tavan și nu pricepea nimic. Nici din interior, nici din exterior. Crezuse că venind printre oamenii ăștia se va simți mai bine, dar de fapt la fiecare pas ceva îi reamintea că ea nu avea să fie niciodată ca ei și că toate visurile pe care ea însăși le avusese cu mulți ani în urmă se năruiseră. Svetlana îi făcuse un bine sau cel puțin asta intenționase, s-o avertizeze. Dar vorbise despre oamenii aceia ca și cum ar fi fost Dumnezeu pe pământ.

Nu știa când adormise, dar se trezi în mijlocul nopții confuză. Având trupul amorțit de somn, își strecură picioarele goale în papucii de casă, încovoindu-și degetele înainte să se ridice din pat. Puse mâna pe calorifer. Era cald, aproape fierbinte. Ar fi trebuit să fie recunoscătoare. Avea condiții decente de trai. Putea dormi netulburată. Șterse cu palma geamul aburit și privi afară. În lumina portocalie a stâlpilor de la marginea trotuarelor dansau fulgii de nea. Orașul era adormit. Își strânse buzele și închise pleoapele, promițându-și că a doua zi urma să facă față mai bine orelor petrecute la complex. Cu gândul acesta ceva mai optimist și mai încurajator, se întoarse în pat și adormi. Era singură, dar măcar avea liniște. Nu se auzea nimic în afară de respirația ei. Nu auzea țipete, râsete, înjurături, amenințări, nimic, doar propria-i respirație — o respirație regulată, nu sacadată. Putea dormi fără să-i fie teamă de nimic.

În cazul ei, somnul fusese într-adevăr un sfetnic bun, iar dimineață când se trezi, avu o cu totul altă dispoziție. Privi pe geam și văzu că toată noaptea a nins, iar străzile erau acum curățate de stratul gros de zăpadă. Se spălă pe dinți în micuța chiuvetă aflată într-un colț al camerei, apoi pe față și după ce se șterse,

începu să se aranjeze în oglinda pătrătoasă, agățată deasupra robinetului. Buzele-i erau încă umede, așa că începu cu tușul pentru conturul ochilor. Poate dacă va reuși să-și concentreze atenția pe altceva în timpul orelor de muncă, și nu pe oamenii care o duceau evident mult mai bine decât ea, avea să fie o zi chiar plăcută. Cu gândul ăsta în minte, luă peria de păr și începu să-și adune cârlionții într-un coc rigid, la fel cum făcuse și în ziua anterioară și cum probabil avea s-o mai facă de sute de ori de acum încolo.

Capitolul 2

Secțiunea C a complexului era diferită de celelalte două. Nici măcar nu avea uși exterioare, în afară de cele mari, prin care intrau sau ieșeau camioanele din depozit. În rest, personalul folosea coridoarele interioare, care legau aceste laboratoare de restul clădirilor. Mai puțin de cincizeci de oameni, din care douăzeci și cinci erau chimiști, ingineri și studenți, aveau acces aici. Nici măcar directorul, Iuri Grigoriev, nu avea ce căuta acolo. Personalul raporta numai inginerului-șef, care apoi comunica totul direct Institutului. Secțiunea C era un fel de stat în stat. În laboratoarele sterile se dezvoltau zi de zi substanțe noi, mai puternice decât cele deja existente, apoi se testau, iar în cele din urmă, dacă rezultatul era satisfăcător, mostrele erau trimise către Institut, unde primeau aprobarea finală — de cele mai multe ori.

Feliks Feodorovici Nazarov, la douăzeci și opt de ani, își pusese deja semnătura pe trei substanțe noi, dezvoltate de el cu ajutorul a doi studenți în ultimul an. Se bucura așadar de o recunoaștere solidă în rândul colegilor, dar și în cadrul Institutului. Uneori îl mai năpădeau remușcărilor, dar niciodată suficient cât să-l determine să se retragă din program. Își spunea că nici fabricanții de arme nu erau în sine criminali, așa că el de ce s-ar simți ca unul? Nici măcar nu știa exact la ce erau folosite substanțele dezvoltate de el. Nu i se spunea direct, iar el nu întreba. Secțiunea C nu era un

tot unitar, ci împărțită pe segmente. Studenții lucrau cu materii prime care puteau fi folosite atât pentru otrăvuri, cât și pentru produse comerciale, neștiind foarte clar la dezvoltarea a ce contribuie. Inginerii precum Feliks știau ce fac, dar nu știau unde urmau să fie folosite creațiile lor. Cei care transportau produsul finit știau unde trebuia depozitat și în ce condiții, dar aveau informații rudimentare despre ce anume se afla în recipienti. Însă toți acești oameni lucrau în diverse sectoare ale aceluiași domeniu, așa că puteau măcar bănui cum arăta acest tablou în ansamblu.

Feliks aruncă mănușile chirurgicale, masca ce-i acoperea nasul și gura și se spală bine pe mâini timp de trei minute, cum era recomandarea. Se privi în oglindă și își stropi cu apă rece și chipul, dezlipindu-și câteva șuvițe răzlețe de pe frunte.

O luă apoi, părând mai hotărât decât se simțea, spre birourile administrative care se aflau în secțiunea A. Oricât de tare se grăbea, tot îi luă câteva minute bune să parcurgă tot labirintul acela de holuri înguste, luminate de neoane plasate pe plafon.

Bătu la ușa pe care scria Biroul 1 — „Securitate și Siguranță”. Nu primi răspuns — nici da, nici nu —, așa că apăsă pe clanță. Vera Ivanovna era pe jumătate așezată pe marginea unei mese din lemn și își legăna piciorul. La vederea lui, se opri din râs. Feliks se întreba adesea pentru ce erau plătiți oamenii ăștia. De fiecare dată când cineva își permitea să le treacă pragul, reacționau ca și cum ar fi fost deranjați din timpul liber.

— Te pot ajuta cu ceva? îl întrebă pe un ton politicos, dar ușor înțepat.

Feliks privi dincolo de ușă. Nu pe ea o căuta. Nikolai Romanovici stătea într-un fotoliu puțin jerpelit și, spre deosebire de Vera, încă părea bine-dispus. Unul era

umbra celuiilalt, așa că Feliks nu avusese nicio îndoială că-l va găsi și pe el acolo. Zâmbea și din ochii albaștri, nu doar cu gura.

— Cu mine vrei să vorbești?

— Da.

Vera nici nu se clinti, dar Nikolai îi aruncă o privire lungă și atunci sări de pe marginea mesei și-i anunță că își ia o scurtă pauză.

„Oare de la ce?”, gândi Feliks.

Când ușa se închise în urma ei, Nikolai îi făcu semn spre scaunul liber aflat de cealaltă parte a biroului și-l servi cu o țigară.

— Mulțumesc.

Nikolai se lăsă pe spate în fotoliu și-l privi cu atenție pe interlocutorul său. Avea o linie a maxilarului foarte bine definită, barbă nerasă de cel mult două zile, care-i accentua fălcile puternice și o claie umflată de păr negru și des, cu cărarea pe o parte.

— Ce vânt te-aduce pe aici?

Erau destul de familiarizați unul cu altul. În primele săptămâni de program ale lui Feliks, se vedeau și discutau zilnic. Nikolai se ocupa de dosarele nou-admișilor, asigurându-se că nu existau pete negre în istoricul lor. Tot el verifica listele delegațiilor. Cine putea sau merita să fie trimis peste hotare și cine nu. Feliks tăcuse o bună bucată de vreme, dar venise timpul să vorbească. Succesele lui îi permiteau să-și expună punctul de vedere, indiferent că-i va plăcea lui Nikolai sau nu – și bănuia că nu.

— Nu sunt de acord cu ce se întâmplă cu studenții trimiși aici.

— I-auzi. Și ce te supără?

— În mai toate incidentele care au loc sunt implicați studenți.

— E de așteptat. N-au experiență. De aceea sunt aici, să învețe.

— Nu există săptămână în care să n-ajungă măcar unul la cabinetul medical. Lucreză cu materii prime, nu primesc instrucțiuni suficient de clare și nu au echipamente de protecție calitative.

Nikolai duse bricheta sub țigară și apăsă de câteva ori până să reușească s-o aprindă.

— Orice front are și o linie întâi.

— Dar noi nu suntem pe front, ci în laborator. Vreau să vorbesc cu tine despre un caz particular. Oksana Volkova. Oksana era însărcinată și totuși a primit permisiunea să lucreze în laborator într-un context riscant chiar și pentru cineva care poartă costume de protecție potrivite. Ea purta mască, ochelari și mănuși. A pierdut sarcina.

Nikolai își coborî sprâncenele, ca și cum n-ar fi înțeles unde bate.

— Și ce treabă am eu cu asta? Dacă era însărcinată, trebuia să pună foaia la dosar și n-ar fi fost admisă.

— I-am spus asta, a fost primul lucru pe care i l-am spus.

— Foarte bine, subiect închis. A fost responsabilitatea ei, nu a noastră.

— Ea spune că a pus-o și că i s-a zis că e în regulă. Că tu i-ai zis că e în regulă.

Nikolai dădu ochii peste cap.

— Cum o cheamă?

— Oksana Volkova.

Se ridică din fotoliul care scârțâi slab și merse la niște sertare suprapuse. Fiecare avea atribuită o literă. Nikolai se opri în dreptul lui V.

— Volkova, zici?

— Da.